N°. 92 1859.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 17 NOVEMBER.

De Gedeputeerde Staten der Provincie Noordbrabant, doen te weten, dat zijn opengevallen drie ter hunner begeving staande beurzen, als: twee *generale beurzen* en eene beurs uit de stichting van *Hendrik Buck*, ieder groot ƒ 100 jaarlijks, welke beurzen kunnen genoten worden, te weten: de generale beurzen, van den dag der begeving gedurende negen achtereenvolgende jaren, of eerdere promotie, door Studenten uit het voormalig Bisdom *'s Hertogenbosch*, en die uit de stichting van *H. Buck*, door Studenten geboren te *'s Hertogenbosch*, van den dag der begeving tot den ouderdom van 18 jaren of eerder promotie.

Een ieder die vermeent aanspraak te mogen maken op het genot van een dezer beurzen, wordt derhalve uitgenoodigd zich vóór den eersten Januarij eerstkomende schriftelijk aan te melden, met opgaaf van leeftijd, woon- en geboorteplaats en onder overlegging van alle zoodanige bescheiden en inlichtingen, als door de Adressanten dienstig zal worden geoordeeld.

Deze oproeping zal in de binnen deze Provincie uitkomende dagbladen worden geplaatst.

's Hertogenbosch, den 8 November 1859.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,

P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.

De Griffier:

VAN COOTH.

Frankrijk.

PARIJS, den 14den November.

Volgens berigt uit Bern zullen de leden der conferentie over tien of twaalf dagen te Zurich terugkomen, om er de ratificatiën der onderteekende verdragen uit te wisselen.

De in ons vorig nommer vermelde depêche van den Franschen minister van buitenlandsche zaken aan de Fransche gezantschappen betrekkelijk de te Zurich gemaakte verdragsbepalingen behelst ook eene belangrijke mededeeling omtrent de gezindheid van het Roomsche hof: naar luid daarvan heeft het Fransche gouvernement de verzekering ontvangen, dat de Paus een gunstig tijdstip afwacht om over te gaan tot het afkondigen van hervormingen, strekkende om aan den Kerkelijken Staat een hoofdzakelijk uit leeken bestaand bestuur te geven, alsmede waarborgen voor betere regtsbedeeling en toezigt op het beheer van 's lands gelden door eene uit de volkskeuze voortkomende vergadering.

Ook bevestigt deze depêche het berigt, dat het Fransche gouvernement van Sardinie zestig millioen francs voor oorlogskosten vordert, zijnde het bedrag van uitgaven welke Frankrijk gedurende den Italiaanschen oorlog ten behoeve van het Sardinische leger gedaan heeft.

— De *Moniteur* heeft zich ongunstig uitgelaten over het door de vertegenwoordigende vergaderingen van onderscheiden Italiaansche staten genomen besluit, om het regentschap aan den prins van *Savoye-Carignan* aan te bieden. Het regeringsblad zegt dat men dit besluit moet betreuren, nu eerlang een Europeesch congres bijeen zal komen om over de Italiaansche aangelegenheden te beraadslagen, vermits het genomen besluit de beslissing der vraagstukken, welke op het congres behandeld moeten worden, vooruitloopt.

— Een telegram uit Turyn meldt dat Koning *Victor Emmanuel*, op dringend aanraden van Keizer *Napoleon*, besloten heeft den Prins van Carignan niet te magtigen tot aanneming van het hem opgedragen regentschap over de landen van Midden-Italie. Of dit een volstrekt beletsel voor de aanneming zal zijn, blijkt niet.

— De Keizer en de Keizerin hebben zich gisteren van Compiègne met den spoorweg naar Chalons begeven om er H. M. de Koningin der Nederlanden op hare doorreis te begroeten.

— De behandeling der zaak van *Leonie Chereau* is gisteren begonnen en ten einde gebragt. De beschuldigde werd verdedigd door den heer *Lachaud* en is vrijgesproken. De jury schijnt bij hare uitspraak voornamelijk te hebben gehoor gegeven: 1°. aan den indruk der rapporten van de geneesheeren, die de beschuldigde hadden behandeld en die eenstemmig van oordeel waren dat hare betrekking tot haren neef, den 22-jarigen *Prieur*, zoowel als al hare latere misstappen, verklaard moeten worden uit haar temperament, en 2°. aan den afkeer, dien het gedrag en de houding van hem, die van deze omstandigheid gewetenloos had gebruik gemaakt, wel moest inboezemen. Bovendien wilde de jury eene misdaad, die gelukkig geene ernstige gevolgen heeft gehad, niet met eene jarenlange gevangenis straffen.

— De *Moniteur de la Flotte*, het dagblad van het Fransche ministerie van Marine, deelt een schrijven uit Toulon mede, waarin het volgende voorkomt: »De toerustingen voor de expeditie tegen China zijn, na eenen kortstondigen stilstand, nu met nieuwen ijver hervat, en de grondslagen van het plan voor die onderneming schijnen thans definitief vastgesteld te zijn. Er is bepaald, welke troepen daaraan zullen deelnemen.

»Zoo ik wel onderrigt ben, zal het voor de krijgsbedrijven in het verre Oosten bestemde legerkorps zamengesteld zijn als volgt: de Engelschen zullen 6000 man Europesche troepen leveren, en daarbij 6000 man inlandsche troepen uit Indië voegen. Frankrijk zal eene volledige divisie leveren, bestaande uit infanterie, artillerie, genie en mariniers, en eene effective sterkte van minstens 8000 man hebbende. Alzoo zal het geheele legerkorps uit 20,000 man bestaan.

»De schepen, waarmede onze troepen naar China overgebragt zullen worden, zullen denkelijk in het begin van December, zoo niet eerder, vertrekken; zij zullen dan tegen het eind van April of het begin van Mei, dus wanneer de zuidelijke passaatwinden waaijen, hunne bestemming bereiken."

— Men verzekert dat de generaal *Trochu*, een van de jongste generaals van ons leger en als uitstekend militair bekend, zal benoemd worden tot bevelhebber van het expeditie-korps naar China. De heer *Dubois*, militair-intendant bij de garde, zou als chef der administratie de expeditie vergezellen.

— De *Moniteur* deelt het volgend rapport van den vice-admiraal *Rigault de Genouilly* aan den Minister van Marine mede, gedagteekend uit het kamp aan de rivier van Tourane, den 24 September laatstleden.

»De onderhandelingen met de Annamiten zijn den 7 September afgebroken, welk tijdstip ik tot het eindigen daarvan bepaald had, zonder dat zij tot eene uitkomst hadden kunnen leiden. Deze afbreking hergaf mij mijne vrijheid van handelen en naardien het van belang was, de rust der door ons aan de rivier ingenomen stellingen voor den aanvang van het regensaizoen te verzekeren, besloot ik de liniën op nieuw aan te vallen binnen welke de vijand zich sedert den 8 Mei had teruggetrokken en zijne artillerie te vernielen. Deze aanval, door verkenningen voorbereid, welke de kommandant der genie *Desroulé de Dupré* met even veel kracht als beleid uitvoerde, had den 18 dezer plaats. Wij verlieten het kamp des morgens ten acht ure; de troepen rukten in drie kolonnes benevens eene reserve op. De linker kolonne, onder bevel van den scheepskapitein *Reynaud*, bestond uit een detachement der genie, een detachement artillerie, landingskompagniën der divisie, en die van het Spaansche schip *Sargo Juan*. In het centrum marcheerden de Spaansche troepen, aangevoerd door den kolonel *Langarota*, en de reserve, uit drie kompagniën infanterie, onder het bevel van den bataillonschef *Breschin* zamengesteld. De regter kolonne, uit een detachement der genie, een detachement artillerie en zeven kompagniën marine-infanterie bestaande, werd door den luitenant-kolonel *Reybaud* aangevoerd.

»Bij het aanbreken van den dag bereikten de kolonnes de vijandelijke werken en vingen onder den kreet van Leve de Keizer! met de bestorming aan, onder een hevig kanon-, ginzalis- en musketvuur. De vijand had de hinderpalen vermeerderd door dubbele grachten, friesche ruiters en wolfskuilen; maar niets vermogt de geestdrift onzer troepen te stuiten, en de vijandelijke linien waren weldra ingenomen. De verdedigers sloegen op de vlugt en velen onder de bajonetsteken of de kogels der karabijnen. Terwijl de regter kolonne de werken op de uiterste linker zijde aantastte had zij een korps van twee of drieduizend Annamiten in toom te houden, die buiten de linie manoeuvreerden. Het levendig geweervuur dat zich van dien kant hooren liet, deed mij besluiten de reserve tot ondersteuning derwaarts te zenden, zijne kompagniën met de twee welke reeds in het vuur waren vereenigde, en later door twee Spaansche kompagniën ondersteund, dreef de kommandant *Breschin* het vijandelijk korps voor zich heen, zonder het met de bajonet te kunnen bereiken, zoo snel onttrok het zich aan het gevecht, en na een groot aantal manschappen gedood te hebben, wierp hij het met zijne nederlaag in de bosschen aan de andere zijde van den weg naar Hué terug.

»Gelijktijdig met den aanval der kolonnes viel de Fransch-Spaansche flotille, onder bevel van den kommandant *Lisconi*, al de werken op den regter oever, welke ons bestrijden konden, aan, en vernielde de batterij op het eilandje dat in het midden der rivier ligt. Eene andere nuttige afleiding werd door de *Laplace* gemaakt, welke vuur den weg van Hué en de toegangen derwaarts, schoon vaagde. Dit kanonvuur is het eenige dat dien dag werd aangewend, want de moeijelijkheden aan het

terrein hadden ons niet vergund een enkelen berghouwitser mede te voeren.

»Zoodra men meester van de stellingen des vijands was hield men zich met het vernielen van zijne artillerie bezig. Zulks was den kapitein *Lacour* opgedragen, die ongeveer veertig vuurmonden deed springen. Verscheiden dezer vuurmonden, te Hué gegoten en eerst onlangs uit die hoofdstad ontvangen, werden om de goede uitvoering en de keurige bewerking geroemd. Nadat die stukken vernield waren werd alles in brand gestoken en de aangevangen vernieling der werken voltooid. Ten één ure keerden de troepen in hun kamp terug. De togt had ons 10 dooden en 40 gekwetsten gekost. Ik heb u, mijnheer de minister, reeds de geestdrift en den ijver vermeld, door allen, officieren, matrozen en soldaten, in het vervullen van hunnen pligt aan den dag gelegd. Even als altijd, heb ik niet anders dan te roemen over de krachtige medewerking, mij door het Spaansche korps en zijnen bevelhebber, den kolonel *Langarose*, betoond."

— Een telegram uit Madrid van den 10den dezer meldt dat de Mooren in Afrika de vijandelijkheden hebben aangevangen; zij hebben, ter sterkte van omstreeks 1000 man, Ceuta aangetast en zich voor die Spaansche vesting gelegerd.

Hetzelfde telegram meldt dat de maarschalk *O'Donnell*, alvorens het Maroccaansche grondgebied binnen te dringen, eenen togt langs de Afrikaansche kust zal doen om die op te nemen, en dat de Spaansche Cortes met het einde dezer week uiteen zullen gaan.

Het blijkt nu, dat Koning *Victor Emmanuel* besloten heeft Midden-Italie onder een Sardinisch regentschap te plaatsen, al heeft hij ook onraadzaam geacht een lid van zijn geslacht er als regent te laten optreden.

Den 13den dezer kwam, gelijk de telegraaf meldt, eene deputatie uit Midden-Italie, bestaande uit de heeren *Peruzzi* en *Vichiotti*, te Turyn, om namens de vertegenwoordigende vergaderingen van Toskane, Parma, Modena en de Romagna, den Prins van Savoye-Carignan het regentschap op te dragen. De Prins verleende aan de deputatie audiëntie en gaf haar, naar de mededeeling van de officiele *Gazzette Piemontese*, nagenoeg het volgende antwoord:

»Het treft mij diep dat de bevolking van Midden-Italie zoo veel vertrouwen in mij stelt; ik dank haar daarvoor; ik schrijf hetzelve niet zoo zeer toe aan mijne verdiensten als aan hare toegenegenheid voor den Koning, aan hare zucht voor vrijheid en nationaliteit en aan hare ordelievendheid. Doch wegens redenen van staatkundigen aard en met het oog op de spoedige zamenkomst van het congres ben ik, tot mijn innig leedwezen, buiten staat mij in uw midden te begeven en den mij opgedragen lastbrief aan te nemen.

»Het valt mij hard, uwe uitnoodiging af te wijzen. Doch ik meen daardoor meer dienst aan het gemeenschappelijke vaderland te doen dan door ze aan te nemen.

»Evenwel geloof ik het belang der Midden-Italiaansche landen te bevorderen door hun den heer *Buoncompagni* als regent aan te bevelen.

»Keert dan terug naar uw land en dankt de bevolking uit mijnen naam, zegt haar, dat zij in hare volharding, welke Europa's achting en bijval verdient, op de ondersteuning van den Koning mag rekenen; hij zal degenen, welke met zoo veel vertrouwen hun lot aan zijne regtschapene zorg overgeven, niet in den steek laten."

Op uitnoodiging van den Prins van Carignan heeft de heer *Buoncompagni* zich bereid verklaard om het regentschap te aanvaarden: hij zou zich terstond naar Midden-Italie begeven.

De heer *Buoncompagni* behoort onder Sardinie's meest geachte staatsmannen; hij was vroeger voorzitter der Sardinische kamer van volksafgevaardigden, lid van het ministerie *Cavour*, en laatstelijk commissaris van Koning *Victor Emmanuel* in Toskane.

Duitschland.

FRANKFORT, den 13den November.

Aangaande het verhandelde in de zitting der Bondsvergadering van eergisteren verneemt men door telegraphische mededeelingen, dat in de daad de aangelegenheid der Keurhessische constitutie een onderwerp der beraadslagingen heeft uitgemaakt; dat sommige regeringen zich voor het weder-invoeren der constitutie van 1831, andere voor de handhaving der thans bestaande met eenige wijzigingen verklaard hebben, terwijl een aantal gezanten nog niet van instructiën te dezer zake voorzien waren en dat ten slotte het voorstel der commissie aan dezelve ter nadere overweging is teruggezonden.

— Ter gelegenheid der honderdste verjaring van *Friedrich von Schiller's* geboortedag, welke allerwege in Duitschland met buitengewone geestdrift en luister gevierd wordt, heeft de Prins Regent van Pruissen den 10den dezer een besluit genomen, waarbij een blijvende prijs van 1000 rijksdaalders gesteld wordt, welke om de drie jaren zal worden toegewezen aan het beste gedurende het afgeloopen driejarig tijdvak verschenen werk der Duitsche dramatische dichtkunst. Voor de eerste maal zal de bekrooning plaats hebben den 10den November 1860.

— Aan de *Elberfeldster Zeitung* wordt uit Berlijn geschreven: »Men wil hier weten dat de betrekkingen van verwantschap tusschen de Pruissische en Nederlandsche Koningshuizen, door eene verloving des zoons van Prins *Albert* met de dochter van Prins *Frederik* der Nederlanden nog naauwer en inniger worden zullen."

— Bij een eigenhandig schrijven aan den minister van finantiën, den heer *von Bruck*, heeft de Keizer zijnen wil te kennen gegeven, dat voor het finantieel jaar 1860 en 1861 het evenwigt in de uitgaven en ontvangsten hersteld en een tekort vermeden worde. De Keizer zal eene commissie benoemen ten einde de daarvoor noodige maatregelen te beramen, welke tegen het einde van Maart haren arbeid voltooid moet hebben. Deze zal alsdan aan den Rijksraad voorgelegd worden, welk ligchaam naar aanleiding van het patent van 1851 tijdelijk met een aantal leden zal worden vermeerderd.

Engeland.

LONDEN, den 13den November.

Het ministerie Palmerston heeft zich nu bepaald verbonden om zonder verder uitstel eene voordragt tot verbetering van het kiesstelsel te doen. In het laatst der vorige week legde een van de kabinetsleden, de heer *Cornewal Lewis*, minister van binnenlandsche zaken, in eene openbare redevoering de volgende verklaring af: »De ministers hebben het vaste vertrouwen, en rekenen er op, dat zij in staat zullen zijn in het begin van de volgende parlementszitting te voldoen aan de vroeger gegevene belofte om eene bill in te dienen tot verbetering van de vertegenwoordiging des volks in het Huis der Gemeente."

— De *Daily News*, het bekend orgaan van lord *J. Russell*, juicht de benoeming van den Prins Carignan, neef van Koning *Victor Emmanuel*, tot regent van Midden-Italië, ten sterkste toe, meent dat die Prins niets anders doen kan dan, met toestemming des Konings, dat Regentschap te aanvaarden, en hoopt dat deze door de Italianen gedane stap de oogen van Keizer *Napoleon* eindelijk zal doen opengaan.

— Door de dagbladen wordt een brief van lord *Ellenborough* aan lord *Brougham* medegedeeld, die de belofte van eene kleine bijdrage aan de inschrijving tot het aankoopen van wapenen ten behoeve van *Garibaldi* bevat. Opmerkelijk is het hoe een der grootste voorstanders der torypartij, wier hoofden gedurende zoo langen tijd Oostenrijk tegen Piemont in bescherming namen, zich nu ridderlijk voor de zaak der Italiaansche onafhankelijkheid verklaart, zijne bijdrage daarvoor levert en, in dezen brief, *Garibaldi* den eenigen man in Italië noemt, die een hoofd bezit om te regelen, een arm om uit te voeren en een hart om te beseffen wat regt en billijk is.

— Het aantal der schipbreuken op de verschillende punten der kusten van het Vereenigd Koningrijk, gedurende de stormen van 23 October tot 3 November, bedraagt niet minder dan 626, waaronder die van 96 schepen welke totaal verongelukt zijn, terwijl de 530 overige meerder of minder zware schade geleden hebben. Meer dan 600 menschen, die welke zich aan boord van de *Royal Charter* bevonden daaronder begrepen, zijn daarbij omgekomen.

— Volgens de *Times* zijn Engeland, Frankrijk en Rusland eindelijk overeengekomen de trouwelooze Grieksche Regering tot het nemen van maatregelen te noodzaken, om de interest der Grieksche leening van 2,343,750 p. st., nu vijf-en-twintig jaren geleden onder den waarborg dier drie Mogendheden gesloten, en waarvan deze het [illegible] alleen hebben moeten dragen, althans gedeeltelijk terug te betalen.

— Den 22sten October is de groote ballon, *City* of *New-York*, bestemd om den togt over den Oceaan naar Europa te maken, van Hoboken naar New-York overgebragt, waar den 27sten dier maand het vullen daarvan met gas zou aanvangen, waartoe een kolossale gasmeter van 12 Engelsche voeten lengte en 8 voeten in doorsnede gebezigd wordt en 842,000 kubiek voeten gas benoodigd zullen zijn. Acht personen zijn voornemens de luchtreis naar de Oude Wereld mede te maken. De dag der afvaart was nog niet bepaald.

Nederlanden.

BREDA, den 16den November.

In de zitting der Tweede Kamer van ll. Zaturdag zijn de algemeene beraadslagingen over de spoorwegontwerpen voortgezet. De heeren *Meylink*, *Dirks*, *Gevers Deynoot*, *Strens*, *van Zuylen van Nyevelt* en *de Lom de Bergh* hebben zich voor de voordragt verklaard; de heeren *Kingma*, *Wybinga* en *Olivier* daartegen.

De heer *Meylink* bestreed een voor een de hoofdbezwaren door onderscheidene sprekers aangevoerd. Verwerping zou alleen ten gevolge hebben, dat de toestand van afdoening waarin wij ons thans na jaren zwoegens bevinden, weder ten eenemale in een toestand van onzekerheid zou verkeeren. De heer *Dirks* vermaande vooral de afgevaardigden uit Friesland om het aangeboden fragment van een goed geheel toch niet te verwerpen, daar welligt het berouw te laat zou komen en de geschiedenis van de kan met het deksel wel Friesland kon te beurt vallen. De heer *Gevers Deynoot* zou de wet aannemen, niet omdat hij ze onverbeterlijk achtte, maar omdat hij spoorwegen wil [illegible] wordt, in stede van den tijd met ijdele redekavelingen door te brengen, de natie in 't bezit dier wegen te stellen. De heer *van Zuylen* zou voor de wet stemmen, indien de regering hem voldoende inlichtingen kon geven betrekkelijk de gevolgen van de aanneming der wet op de finantiele toekomst van 't Vaderland. De heer *de Lom de Bergh* betoogde o. a. dat de druk waaronder Limburg verkeerde, met het oog op zijne betrekking tot den Duitschen Bond, die provincie regt gaf te eischen dat haar nu niet ontzegd werd het bezit van den spoorweg in het regerings-ontwerp voorgedragen.

De heeren *Kingma* en *Wybinga* verklaarden zich daartegen op grond van de slechte rigting der lijnen en de miskenning der provincie Friesland.

De heer *Olivier* bestreed het ontwerp, omdat men de gelden, in de schatkist aanwezig, niet had gebruikt tot verbetering der waterwegen naar zee en ter binnenlandsche communicatie, hetgeen hij, zelfs voor

Rotterdam, van grooter gewigt achtte dan den aanleg van spoorwegen. Ten tweede, omdat de Regering te veel in eens overnam, hetgeen ten gevolge zou hebben en een schok voor het internationaal verkeer met betrekking tot het kapitaal, en eene ongehoorde verhooging van arbeidsloonen en materialen. Ten derde had de spreker finantiële bezwaren tegen de voordragt, die de toekomst te zeer verbond.

Onderscheidene sprekers (de heeren *van Hall*, *van Hoëvell* en *Elout*) van het woord afgezien hebbende, verklaarde nu de Voorzitter dat de heeren Ministers aan het woord waren, doch wegens het ver gevorderde uur werd de Vergadering verdaagd tot Maandag.

— In de zitting van Maandag heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken het woord gevoerd en de bedenkingen trachten te wederleggen die tegen het ontwerp in den loop der discussiën zijn ingebragt, en die door hem tot vier hoofdbezwaren werden teruggebragt, als: I. de houding der regering bij de behandeling dezer zaak; II. de voorgestelde aanleg door bijzondere personen; III. de in de concessiën aangegeven rigting der lijnen; IV. de aan de ondernemingen te verleenen ondersteuning uit 's Rijks schatkist. Wat dit laatste punt betreft, daaromtrent zou door zijn ambtgenoot van financiën het woord gevoerd worden.

De Minister van Finantiën heeft daarop in eene uitvoerige rede de voordragt uit een financieel oogpunt verdedigd. Hij heeft zijne rede doen voorafgaan door eenige algemeene beschouwingen, waarin hij heeft doen uitkomen, dat het ministerie niet ontrouw aan zijn programma was, en dat, ten gevolge van het verlangen van de meerderheid der Kamer, aan de spoorwegzaak eene uitbreiding is gegeven, waarop men aanvankelijk niet had gedacht.

Tot de financiële beschouwingen overgaande, heeft de Minister in het breede betoogd, dat geen der voorgestelde plannen voor den Staat voordeeliger zoude zijn, maar dat, bijv. door het plan *Wolterbeek*, Zuidholland, en bijzonder de Maassteden zeer zouden worden benadeeld en geïsoleerd. Hij heeft het belang van Zuidholland en de Maassteden, uit het oogpunt van handel en nijverheid aangetoond. Wijders is de Minister in een uitvoerig betoog getreden, om te bewijzen, dat het voorgestelde ontwerp, uit een financieel oogpunt, de krachten der natie niet te boven gaat, dat elk ander plan, waarvan in den laatsten tijd sprake is geweest, kostbaarder zijn zou, en dat de financiële toestand des Rijks, ook in verband met dien der koloniën, zoodanig is, dat er geen vrees behoeft te bestaan tot goedkeuring van dit ontwerp.

— In de zitting van gisteren heeft de Minister van Oorlog zijne beschouwingen medegedeeld over de belangen van ons defensiewezen, met het oog zoowel op de door de regering voorgedragen spoorweglijnen als op de door velen zoo zeer verlangde lijn van Utrecht naar 's Bosch. Hij betoogde o. a. dat de lijn van Utrecht — 's Bosch slechts in de eerste periode van defensie zou kunnen nuttig zijn, terwijl de door de Regering voorgedragen lijnen, ons tot in de laatste periode voordeel zouden kunnen aanbrengen. Ten slotte verklaarde de Minister dat de toestand der werken aan het zuid-oostelijk frontier dringend verbetering eischte, te meer daar, deze bewerkstelligd zijnde, het geconcentreerde stelsel van defensie, dat hij verderfelijk achtte — hetgeen hij later in de gelegenheid zou wezen breeder uiteen te zetten — zou kunnen opgegeven worden. Men moest, naar hij oordeelde, tot het volgen van een ander stelsel overgaan, de buitenlijnen in de eerste plaats verdedigd worden; waartoe de krachtige natuurlijke rivierdefensie alle gelegenheid aanbood, ten einde alzoo van alles een gesloten geheel te maken. Die taak had hij zich voorgesteld, bij zijne optreding als lid van het Ministerie, te volbrengen, en mogt hij het voorregt hebben eenigen tijd als Minister werkzaam te zijn, dan hoopte hij het voorgestelde doel, zoo hem daartoe de noodige middelen werden verleend, te bereiken.

De heer *van Hall* is daarop getreden in eene wederlegging der bedenkingen tegen den inhoud zijner eerste rede geopperd.

Daarna hebben nog twee sprekers de wetsvoordragt bestreden. De eerste, de heer *van Hoëvell*, uit het oogpunt van de belangen der nijverheid; de tweede, de heer *Elout*, en omdat de voorgestelde lijnen over het algemeen niet zouden bevredigen, en uithoofde van finantiële bezwaren. De heer *Hengst* daarentegen verklaarde dat de verdediging door de Ministers op Maandag bij hem de ondergeschikte bezwaren had opgeheven, die hij aanvankelijk tegen de voordragt had, en dat hij derhalve zijne stem daaraan geven zou.

— Bij besluit van 13 November ll., n°. 51, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan eene commissie uit de Staten van Noordbrabant, belast met het onderzoek van voorgestelde wijzigingen in het bestaand reglement van het heemraadschap van den Rosendaalschen en Steenbergschen vliet te brengen, magtiging te verleenen om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

— Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 10den November 1859, n°. 62 en 64, goedgevonden:

in te willigen het verzoek van den majoor *J. A. van den Bosch*, adjudant van Z. K. H. den Prins van Oranje, om vergunning tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van St. Stanislaus, 2de klasse, hem door den Keizer van Rusland geschonken;

den 1sten luitenant *F. B. A. Grooss*, van de infanterie van het leger hier te lande, thans tijdelijk gedetacheerd bij dat in Oost-Indie, definitief over te plaatsen bij het wapen der infanterie van laatstgenoemd leger;

den 2den luitenant *P. M. I. Kamerling*, van het 1ste regement infanterie, in rang en anciënneteit over te plaatsen bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie.

— Op Vrijdag den 25 dezer, des middags ten 12 ure, zal te 's Bosch worden aanbesteed:

1°. het begrinden over 7700 el lengte en bestraten met klinkermoppen over 1100 el lengte, van den provincialen weg tusschen Tilburg en Hilvarenbeek. 2°. het maken der aardebaan, als ook het over 4550 el lengte begrinden, en over 600 el lengte bestraten daarvan, tusschen het dorp Son en den provincialen weg op het gehucht Nijnsel onder St. Oedenrode, ter gezamenlijke lengte van 5150 el. 3°. het gereedmaken en daarna begrinden van den weg van Oosterhout over 's Gravemoer naar Waspik, eene lengte uitmakende van 11,532 ellen. Deze aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving.

— Een uit Stuttgart ontvangen berigt meldt dat Z. H. H. Prins *Alexander* van zijne jongste ongesteldheid is hersteld. H. M. de Koningin zou met den jeugdigen Prins in het laatst der maand alhier te lande zijn teruggekeerd.

— In eene correspondentie uit Parijs aan den *Nord* leest men het volgende: »Sedert eenigen tijd zag men in het museum te Lyon een jong soldaat gedurende zijn vrijen tijd de schilderijen van groote meesters kopiëren. Op het oogenblik dat hij weder met dien arbeid bezig was, naderde eene vreemde dame, die het museum bezocht, den schilder, en vroeg hem belangstellend naar de oorzaak van zijn smaak voor de schilderkunst. De jonge soldaat verhaalde haar dat hij, leerling van *Horace Vernet*, in de loting was gevallen, doch te arm om een plaatsvervanger te koopen, moedig zijne nieuwe loopbaan had aanvaard, met het voornemen om, zoo veel mogelijk daarin zijne studiën voort te zetten. Daarop stelde de dame hem voor, de schilderij, waaraan hij bezig was, tot een prijs te koopen, die verre zijn verwachting overtrof, en beloofde hem tevens voor zijne toekomst te zullen zorgen. Toen de jonge schilder opgetoogen den naam zijner weldoenster vroeg, antwoordde zij glimlagchend: »Zend uwe schilderij aan de Koningin der Nederlanden." 't Was inderdaad deze vorstin, welke dien kunstenaar dat vereerend bewijs harer goedheid gaf. Men verzekert dat de Koningin het daarbij niet zal laten, en de jonge schilder zich spoedig weder geheel aan de uitoefening zijner kunst zal kunnen wijden.

— In de *Amst. Ct.* leest men: Op Donderdag den 10. dezer werd het vaderland van een zijner uitstekendste geleerden beroofd. In den hoogen ouderdom van 84 jaren, overleed te Amsterdam de algemeen geachte oud-hoogleeraar *Gerardus Vrolik*, sedert 1797 professor aan de Illustre-school dier stad. Geboren te Leyden den 23. April 1775, legde hij zich in zijne moederstad, vooral onder de leiding van den beroemden *Brugmans*, met grooten ijver op de natuurkundige wetenschappen toe, en gaf daarvan in het jaar 1795 eenige merkwaardige proeven. Den 2. April 1797 aanvaardde hij het Amsterdamsche professoraat in de plantenkunde, met eene merkwaardige en nog steeds belangwekkende oratie over de verdiensten der Amsterdammers in het bevorderen der plantenkunde. In het volgende jaar (1798) werd hem, benevens de kruidkunde, opgedragen het onderwijs in de physiologie, ontleed- en verloskunde, waarmede hij tot in 1820 werkzaam bleef. Hij heeft tot in hoogen ouderdom het volledig gebruik zijner ligchaams- en zielsvermogen behouden, en wordt door allen, die het voorregt hadden hem te kennen, opregtelijk betreurd.

— De heeren Gebr. *Donkers*, beeldhouwers en architecten te 's Hertogenbosch, hebben een nieuw kunststuk vervaardigd, namelijk eene in ouden calligrafischen stijl gecomponeerde lijst van de zangvereeniging Phileutonia te Helmond. Het geheel, dat even veel smaak als kunst verraadt, is zamengevat in eene keurig bewerkte lijst van à jour ornamentwerk, volkomen met dat van de middeleeuwen overeenstemmende. Tevens is door hen vervaardigd een volbouwde platte grond van de St. Janskerk aldaar, met het concept van den opstand der facade, bestaande uit twee trotsche en prachtige torens, overeenkomstig met den trant van het voorste gedeelte der kerk. De platte grond, welke tegenwoordig een onaangenaam aanzien heeft door zijne kortheid, heeft, dank de studie der bekroonden van de prijsvraag, daardoor een schoon aanzien en beteren kruisvorm verkregen. De façade kan door haar indrukwekkend voorkomen vrij met de bestaande wedijveren.

— Mevrouw *van Doorn* geb. *L. Schuijl Amersfoordt*, heeft aan de algemeene armen der stad Utrecht een legaat gemaakt van *f* 30,000, vrij van successie-regten, ter distributie der stedelijke regering.

— De krinoline heeft weder een slagtoffer geëischt. De kamenier van barones *H.* te 's Hage, wier wijde japon vlam vatte aan 't vuur, is aan de ernstige brandwonden overleden.

— Z. M. koning *Leopold* heeft den baron *van Tuyl tot Serooskerken*, grootmeester van H. M. de koningin-weduwe der Nederlanden, den baron *van Pallandt*, kamerheer van Z. M. den Koning der Nederlanden, den generaal baron *van Omphal*, intendant der koninklijke paleizen in Nederland en den ordonnans-officier graaf *Dumonceau* benoemd tot groot-officieren der Leopolds-orde.

— Uit Batavia wordt van 24 September nog het volgende geschreven: Ik kan u reeds het navolgende der z. s. 2de Bonische expeditie mededeelen: Als kommandanten zijn, met de politieke leiding belast Z. Exc. den luit.-gen. komm. van het leger *J. van Swieten*, adj. kapt. *Kempers*. luit. jhr. *de Kock* (adj. van Z. Exc. den gouv.-gen.) chef van den staf de maj. *Staring*, daaraan toegevoegd kapts. der inf. *Steijn* en *Pel* en zoo men zegt luit. *Lith*: het 4de bat. inf. (maj. *Kroesen*) en het 11de bat. inf. (maj. *Jalink*), komm. der artillerie maj. *Waanders*, 1/2 batterij 3 ponders en sectie houwitsers van de 12 ponders batterij; 1 eskadron kavallerie; de komm. voor de genie en kavallerie is nog onbekend, ook de chef voor de geneeskundige dienst. Er zijn reeds 10 schepen ingehuurd en men denkt in de eerste dagen van October te vertrekken. Naar Bandjermassing is weder eene versterking van 150 militairen gezonden van het 5de bat. te Soerabaya. Van Palembang komen de troepen successivelijk terug. Ik stel mij daar echter geen voortdurende rust voor.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u. 15 m.; 3 u.
Dordrecht naar Rotterdam 10 u. 40 m.; 3 u. 20 m.
Breda naar Antwerpen en Rotterdam 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m. (het laatste alleen naar Antwerpen en Moerdijk).
» Antwerpen naar Breda en Rotterdam 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.; 5 u. 25 m. (het laatste alleen naar Breda en Moerdijk).

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, den 14. November.

TARWE *f* 5 hooger: 132; 133, 135 ℔ b. Pools. *f* 315, 320, *f* 330; 133 ℔ witb. dito *f* 330; 130 ℔ O. Fransche *f* 290.

ROGGE met goeden handel tot wat hoogere prijzen: 123 ℔ Deensche *f* 192, 128 ℔ N. Pruiss. *f* 215; 123 ℔ Jar. dito *f* 196 aan de Zaan; 121 ℔ Vlaams. *f* 200; 125 ℔ Galatz *f* 202; 120 ℔ Odessa *f* 190 cont.; 120 ℔ gebr. dito *f* 178; 114, 116, 117, 118 ℔ Petersb. *f* 173, *f* 178, 180, *f* 182; 118 ℔ N. dito *f* 184; 117 ℔ Jar. Arch. *f* 180; 124 ℔ Zweeds. *f* 201.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT een doen: 117 à 122 ℔ Amersf. *f* 196, *f* 209; 118 ℔ Roozendaal *f* 200; 117 ℔ Gordijker *f* 194; 117, 118 ℔ Inl. Veen *f* 185, *f* 187.

NEGERZAAD: *f* $34^1/_2$; op 9 vat. Olie te lev. in Nov. $58^1/_2$ p. vl.

LIJNZAAD een doen: 110, 212 ℔ Bombay *f* 290.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $35^3/_4$; Vlieg. *f* $34^1/_2$; 1 Dec. *f* $34^1/_4$; 1 Mei *f* $34^3/_4$ à *f* 36.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $30^3/_4$; Vlieg. *f* $29^1/_2$; 1 Dec. *f* $29^1/_2$; 1 Maart, April en Mei *f* $30^1/_2$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* $37^1/_2$.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 56 à *f* 60.

LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 9 à *f* 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 15. November 1859.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 6,50	tot *f*	9,80.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 7,50	» »	8,10.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,30	» »	7,50.
Het dito dito Rogge Oude	» » 6,20	» »	6,80.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 5,95	» »	6,05.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 5,70	» »	6,15
Een dito pond Boter	» » 0,92	» »	0,97.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 2,70	» »	3,25.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 4,10	» »	4,25.
Het 1000 Doof. Hout		»	2,75.
De kar Spaanders		»	4,10.
De » Struiken		»	4,50.
De 100 Mutsaard	van *f* 3,50	tot »	4,00.

239e STAATS-LOTERIJ.

TWEEDE KLASSE.

1e TREKKING. N°. 9353, *f* 5000; N°. 13949, *f* 1500; N°. 9426, *f* 1000.
2e — N°. 18049, *f* 2000; N°. 4977, *f* 1500; N°s. 4235, 6054, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *November*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $63^3/_8$, $^7/_{16}$; 3 pCt. $75^9/_{16}$, $^5/_8$; 4 pCt. $97^1/_8$, $^1/_4$; Handelm. $125^3/_4$, 126; Rusland 5 pCt. $103^1/_2$; dito 1828—29 $101^7/_8$; 4 pCt. 1840 $80^1/_2$; 5 pCt. 1854 $89^3/_8$; dito 1855 $99^5/_8$; Spanje 1 pCt. $32^3/_8$, $^7/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. $40^5/_8$, $^7/_8$; Portugezen 3 pCt. te Londen $43^3/_4$; Oostenr. Metall. 5 pCt. $53^3/_4$, $^{13}/_{16}$, $^{11}/_{16}$; Zilver nat. 5 pCt. $73^1/_4$, $^3/_8$; $2^1/_2$ pCt. $28^{11}/_{16}$.

Advertentiën.

*** BREDA, 13 November 1859. Heden overleed tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen mijne hartelijk geliefde Echtgenoote HENRIETTE ADRIANA, Baronesse DE RAET.

F. L. HUIJGENS,

Leeraar K. M. A.

Eenige Kennisgeving.

KOSTELOOS.

Vonnis van den 19. Julij 1859.

EXTRACT.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda* van den 8. November 1859, behoorlijk geregistreerd, is GOVERT VERHEULEN, zonder beroep, gedomicilieerd te *Fijnaart*, thans verpleegd wordende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te *'s Hertogenbosch*, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Voor Extract conform.
De Procureur des Eischers,
KLEIJN.

KOSTELOOS.

Vonnis van den 19. Julij 1859.

EXTRACT.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda* van den 8. November 1859, behoorlijk geregistreerd, is MARIA ANNA ROUS, particuliere, gedomicilieerd te *Roosendaal*, thans verpleegd wordende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te *'s Hertogenbosch*, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Voor Extract conform.
De Procureur des Eischers,
KLEIJN.

TE HUUR GEVRAAGD:

Een HUIS op eenen goeden stand, met BERGPLAATS of STAL daarachter, of in de nabijheid, geschikt om ingerigt te worden voor eene Kleine Fabriekzaak.

Adres, *franco*, Letter A, bij den Boekhandelaar J. HERMANS te *Breda*.

HOUTVERKOOPING,

op *Vrijdag den* 18. *November* 1859, des voormiddags om $10^1/_2$ ure, op het Kasteelplein te *Breda*, bestaande in PLANKEN, RIBBEN en LATTEN (*afbraak van het Paardenspel*).

2 Uren te voren aldaar te zien.

VERKOOPING VAN EEN AANZIENLIJKEN INBOEDEL.

H. SLUIJTERS, zal, op *Dingsdag den* 22. *November* 1859 en volgende dagen, des voormiddags om 10 ure, ten Koffijhuize van J. MILLESSE, aan de Vischmarkt te *Breda*, D, N°. 382, VERKOOPEN: Soliede Mahonie-, Eiken- en Geschilderde MEUBELEN, waaronder 7 Kabinetten, 2 Dienbuffets, diverse Hang-, Leg-, Kleer- en Linnenkasten, Secretaires, Commodes, Lâtafels, 2 Kanapéen, Rustbank, Ziekenstoel, diverse Tafels en Stoelen, Klokjes, Spiegels en Schilderijen, diverse Vloerkleeden (waarbij een Smirna's Tapijt), Karpetten, verschillende Ledikanten, Pluimen Bedden, Peluwen en Kussens, Paardenharen en andere Matrassen, Dekens en Beddengoed, *Gouden* en *Zilveren* Horologiën, Porseleinen Serviezen, Glas- en Aardewerk, Koper- en ander Keukengerief, Haarden en Kagchels, eene goede Cuisinière, 1 Mangel, Moderateur-Lampen, Fluiten, Kantoorstoven, Kuipen, Ladders, Droogstokken, Trappen, Keukenkasten, eiken Bierstellingen, enz., mitsgaders eene soliede DRAAIBANK met toebehooren, en hetgeen verder zal worden aangeboden.

Gemelde Goederen zijn daags te voren, van des voormiddags 10 tot 's namiddags 4 ure, op voorschreven lokaal te zien.

DE STAALWIJN

van den Apotheker G. VAN LIPP te Kleef.

Het IJzer is een van de krachtigst werkende en onmisbaarste geneesmiddelen, hetwelk in vele gevallen door geen ander kan vervangen worden. Men gebruikt het bij *Bleekzucht, bij alle uit bloedarmoede ontstane Ziekten der Verteringsorganen, als gebrek aan Eetlust, Maagpijn, Maagzuur, Verstopping, Diarrhea, enz., bij verscheidene Zenuwkwalen ten gevolge van eene gebrekkige Bloedvermenging, bijzonder bij epileptische toevallen, Beven der Leden, zenuwachtige Hoofdpijn, Aangezigtspijn, Hysterie en Hypochondrie, bij bovenmatige afscheidingen ten gevolge van zwakte der enkele organen of van het geheele ligchaam, namelijk bij sterk Zweeten, Bloedvloeijingen, Etteringen, enz.*

Tegen al deze Ziekten heeft zich de STAALWIJN van den Apotheker G. VAN LIPP te Kleef, als het uitmuntendste ijzerhoudende middel doen kennen en wordt derhalve in Duitschland reeds door vele Doctoren, waaronder de Heer Geheimraad Prof. KILIAN te Bonn, aan hunne Patienten voorgeschreven.

De voortreffelijkheid van den STAALWIJN bestaat daarin, dat hij aan de opwekkende, op het Zenuwgestel gunstig werkende Eigenschap van den Wijn de bloedverbeterende van het IJzer paart, zeer aangenaam van smaak en zoo ligt verteerbaar is, dat zelfs de zwakste magen denzelven bijzonder goed verdragen kunnen. Ook verdient opmerking, dat de STAALWIJN overal kan bewaard worden en niet aan bederf onderhevig is, gelijk andere ijzerhoudende middelen.

De FLACON met gebruiksaanwijzing kost *f* 1,25 en is te ontbieden door de HOOFDAGENTEN [illegible] en C°. VERKOOPHUIS, te *Amsterdam* en in hunne bekende Dépôts.

Heeren APOTHEKERS genieten een behoorlijk Rabat.

Amsterdam, Verkoophuis.	Lieur, L. van den Berg.
Breda, Henri Sprengers.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
» M. Janssen, Soomers.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Eindhoven, A. Beguin.	Tholen, T. J. Maas.
Helmond, A. H. Martin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	

En in de andere Steden in de bekende Dépôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.